

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 43/22
Møtedato: 10.05.2022
Journalnummer: 2022/1550

FASTE ØVRE ORDGRENSER PÅ OBLIGATORISK KURSOPPGAVE OG EKSAMEN PÅ 1.-4. STUDIEÅR

Saken ble første gang behandlet i studieutvalgets møte den 24.02.2022 (sak 17/22). SU fattet følgende vedtak:

Sak 17/22
Vedtak

Faste ordgrenser på 1.-4. studieår

- 1) Det etableres faste ordgrenser for obligatoriske oppgaver og eksamensbesvarelser. Det vil i særskilte tilfeller, etter søknad til studieutvalget, være mulig å fastsette andre ordgrenser. Studieadministrasjonen utarbeider en standardtekst som brukes i emnebeskrivelsene.
- 2) Instruks om oppgåvegjeving og sensur revideres med særskilt fokus på utforming av
 1. eksamensoppgaver
 2. obligatoriske oppgaver
 3. arbeidsoppgaver

På fakultetsstyremøte den 15.03.2022 (sak 31/22) fremmet professor Ørnulf Øyen forslag om å oppheve SUs vedtak i sak 17/22. Fakultetsstyret besluttet å utsette behandlingen av dette forslaget til styremøtet den 10.05.2022, for å gi SU anledning til å se på saken på nytt:

31/22 Faste ordgrenser på 1.-4. studieår
Saken var meldt inn av Ørnulf Øyen. Saksforelegg fulgte vedlagt.

Det var fremlagt følgende forslag til vedtak fra Ørnulf Øyen:

1. Punkt 1 i vedtaket til Studieutvalget i sak 17/22 oppheves.
2. I den grad det er ønskelig med en felles ordgrense for obligatoriske oppgaver og/eller eksamensbesvarelser i fagene på 1. til 4. studieår, bør en sak om dette fremmes for styret.

I møte frafalt Øyen forslaget punkt 2.

Vedtak:

Behandlingen av punkt 1 i Øyens forslag til vedtak utsettes til fakultetsstyremøte 10.05.2022.

Saken ble den 22.03.2022 sendt på høring til alle emneansvarlige på 1.-4. studieår:

Til emneansvarlige på 1.-4. studieår,

Studieutvalget behandlet i sitt møte den 24.02.2022 en sak om ordgrenser på obligatorisk kursoppgaver og eksamensoppgaver på 1.-4. studieår (SU-sak 17/22).

Vedtaket i saken kan gi inntrykk av at SU mente å fastsette absolutte ordgrenser som bare ville kunne fravikes i helt særlige tilfeller. Intensjonen var imidlertid bare å fastsette øvre grenser og samtidig gjøre det klart at ordgrensene må inn i

emnebeskrivelsene, slik at studentene (og administrasjonen) på forhånd vet hvilke rammer som gjelder for prøvingen på de ulike emnene. Diskusjonen i SU forutsatte klart at ønsker om kortere ordgrenser på kursoppgaver og/eller eksamensoppgave ville bli etterkommet, og det er også fulgt opp av studiedekanen i ettertid.

De øvre ordgrensene som ble fastsatt, var begrunnet dels ut fra hensynet til oppgaveretterne/sensorene og dels hensynet til studentene. For oppgaveretterne/sensorene reiser lange besvarelser spørsmål om hvor mye de får betalt for jobben, men det har også en side til hvor grundig de går til verks når de kommenterer/vurderer. Dersom mindre av den avsatte tiden går med til å lese besvarelsen, kan fakultetet stille høyere krav til kommentarer og begrunnelse. For studentene handler ordgrenser dels om motvirke myten om at man må skrive langt for å oppnå en god karakter (som bl.a. underbygges av svært lange «mønsterbesvarelser» som dessverre stresser studentene). Det handler imidlertid også om at evnen til å skrive kort og konsist er en stadig viktigere ferdighet for fremtidens jurister.

På kursoppgaver og hjemmeksamener er behovet for ordgrenser allment anerkjent og vel innarbeidet.

Også for skoleeksamener med kildetilgang er det vanskelig å unngå ordgrenser – dels fordi muligheten til å klippe og lime gjør det mulig å skrive svært lange besvarelser på kort tid, og dels fordi en ordgrense legger til rette for at studentene får tid til å jobbe med kildene de har tilgang til, uten å la seg stresse av medstudenter som skriver mer enn de tenker. Dette er også grunnen til at det i 2020 ble innført ordgrenser for «skoleeksamen hjemme» under pandemien.

På skoleeksamener hvor tilgangen til rettskildene er begrenset til lovverket er situasjonen en annen. I SU var det enighet om at det er ønskelig med ordgrenser også her, men det var uheldig at dette spørsmålet ikke ble lagt frem for de berørte emneansvarlige i forkant.

Den manglende høringen av de emneansvarlige ledet til at styremedlem Ørnulf Øyen fremmet en egen sak for fakultetsstyret med forslag om at styret skulle oppheve SUs vedtak.

Fakultetsstyret besluttet å utsette behandlingen av dette forslaget til styremøtet i mai, for å gi SU anledning til å se på saken på nytt.

Saken sendes med dette på høring til alle emneansvarlige på obligatoriske emner på 1.-4. studieår.

Frist for å komme med skriftlig innspill til saken er den 4. april 2022. Innspill sendes til Anne.Nielsen@uib.no

Beste hilsen

Halvard Haukeland Fredriksen

Visedekan for utdanning

Vedlegg:

Protokoll m/saksnotat fra møte i studieutvalget den 24. februar.

Saksnotat sak 31/22 fra fakultetsstyrets møte den 15. mars.

Det er mottatt følgende hørings svar i saken:

- Hørings svar av 30.03.2022 fra de emneansvarlige i JUS242 Rettergang: Professor Ørnulf Øyen og professor Magne Strandberg (vedlegg 1)
- Hørings svar av 05.04.2022 fra emneansvarlig for JUS123 Forvaltningsrett II: Professor Bjørn Henning Østenstad (vedlegg 2)
- Hørings svar av 20.04.2022 fra de emneansvarlige i JUS213 Erstatningsrett: Professor Anne Marie Frøseth og professor Knut Martin Tande (vedlegg 3)

I studieutvalgets møte den 26.04.2022 ble saken lagt frem til fornyet drøftelse. Studieutvalget behandlet saken på nytt i lys av fakultetsstyresak 31/22 og den etterfølgende høringsrunden med de emneansvarlige på 1.-4. studieår.

Studieutvalget uttalte:

- Vedtaket i sak 17/22 var uklart og bør oppheves
- På obligatoriske kursoppgaver og hjemmeeksamener er behovet for ordgrenser allment anerkjent og vel innarbeidet. Det er imidlertid ønskelig at de ulike ordgrensene tas inn i emnebeskrivelsene, på lik linje med angivelsene av øvrige rammer som gjelder (tilgjengelig tid mv.).
- Hensynet til oppgaveretterne/sensorene tilsier at det må settes øvre ordgrenser for obligatoriske kursoppgaver og hjemmeeksamener, men de emneansvarlige kan sette lavere ordgrenser enn i vedtaket her, av faglige eller pedagogiske grunner (som ønsket om at oppgaverettere/sensorer skal ha god tid til å gi kommentarer/begrunnelser).
- Spørsmålet om øvre ordgrenser på skoleeksamen («saleksamen») er vanskeligere, men SU er av den oppfatning at det bør videreføres/innføres øvre ordgrenser også her. Fra JSU, og studentenes representanter i SU, er det fremholdt at det er ønskelig med øvre ordgrenser som hindrer at en saleksamen oppleves som en konkurranse i å kunne skrive mest mulig på den tilgjengelige tiden. Studentrepresentantene har nevnt flere tilfeller av svært lange eksempelbesvarelser som sirkulerer i ulike fora, og som bygger opp under en myte om at man må skrive langt for å få god karakter. Dette motvirker fakultetets ønske om en eksamenssituasjon hvor studentene har tid til å tenke og analysere de tilgjengelige rettskildene.
- For saleksamener med Lovdata-tilgang til rettspraksis eller andre rettskilder ut over lovteksten, mener SU at også hensynet til sensorene gjør det påkrevd med øvre ordgrenser. Mulighetene til å klippe og lime gjør det mulig å skrive svært lange besvarelser på kort tid. Dersom sensorenes tid først og fremst går med til å lese

gjennom besvarelsen, er det mindre tid igjen til nærmere refleksjoner over besvarelsens styrker og svakheter.

- For saleksamener uten tilgang til andre kilder enn lovteksten er vurderingen noe vanskeligere, men SU er av den oppfatning at det også her bør innføres øvre ordgrenser av hensyn til studentene og sensorene.
- Å skrive poengtert og presist er en av ferdighetene jusstudiet skal gi, jf. læringsutbyttebeskrivelsen for masterstudiet i rettsvitenskap. og SU mener øvre ordgrenser på eksamen og obligatorisk kursoppgave kan bidra til at våre studenter tilegner seg denne ferdigheten.
- De konkrete ordgrensene bør reflektere godtgjøringen til sensorene, som varierer fra 1 time for obligatoriske kursoppgaver og skoleeksamener på 1.-3. studieår, til 1,2 timer for skoleeksamenene på 4. studieår og 1,5 timer for hjemmeeksamener.
- Ettersom det ikke er tid til å endre emnebeskrivelsene for emnene som skal ha eksamen vårsemesteret 2022, bør vedtaket om ordgrenser først få virkning fra studieåret 22/23.

Studieutvalget fattet følgende nye vedtak:

1. Vedtaket i sak 17/22 oppheves
2. Med virkning fra studieåret 2022/23 fastsettes ordgrenser for obligatorisk kursoppgave og eksamen i emnebeskrivelsen for hvert enkelt emne, innenfor følgende øvre grenser:
 - a) Obligatoriske kursoppgaver (1.-4. studieår): 4000 ord
 - b) Eksamensbesvarelser
 - Skoleeksamen på 1.-3. studieår, bestått/ikke bestått, A-F: 4000 ord
 - Skoleeksamen på 4. studieår, bestått/ikke bestått, A-F: 4500 ord
 - 2-5 dagers hjemmeeksamen, bestått/ikke bestått, A-F: 5000 ord
3. Ordgrensene for de enkelte emnene vedtas av SU etter forslag fra den emneansvarlige.

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

Da saken var oppe for fakultetsstyret på møtet i mars, vedtok styret å utsette behandlingen av spørsmålet om SU sitt vedtak i sak 17/22 skulle oppheves. SU har nå selv opphevet sitt eget vedtak. Dermed er det ikke grunnlag for å fortsette behandlingen av denne delen av saken.

Realitetene i saken er knyttet til ordgrenser. De involverte er stort sett enige om behovet, men det er ulike synspunkt knyttet til ordgrenser på eksamensbesvarelser, jf. innspill fra to emner under høringen.

Dekan og fakultetsdirektør kan tiltre de vurderingene som er gjort av SU.

Vårt forslag til vedtak er derfor at styret tar vedtaket fra SU til orientering. Siden saken opprinnelig er fremmet som en vedtakssak, vil vi presisere at styret selv kan fatte vedtak i saken om det er flertall for det og saken finnes tilstrekkelig opplyst.

Forslag til vedtak:

Styret tar vedtaket fra SU til orientering

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

29.04.2022
ANNNI

Vedlegg:

- Høringssvar fra emneansvarlige i JUS242 Rettergang
- Høringssvar fra emneansvarlig i JUS123 Forvaltningsrett II
- Høringssvar fra emneansvarlige i JUS213 Erstatningsrett

Vedlegg 1

Høringssvar fra emneansvarlige i JUS242 Rettergang

Sak om ordgrense - høring

Det vises til sak 17/22 i Studieutvalget og sak 31/22 i fakultetsstyret, og til e-posten fra studiedekan Halvard Fredriksen den 22. mars, der de emneansvarlige på 1.-4. studieår inviteres til å komme med innspill om temaene ordgrense på obligatoriske oppgaver og på eksamen.

Som emneansvarlige i faget JUS242 Rettergang inngir vi følgende innspill i anledning saken:

Allment

Etter vårt syn er det nødvendig å skille mellom flere ulike hovedspørsmål, selv om det er en tilknytning mellom dem:

1. Bør det gjelde en ordgrense, og i så fall hvorfor og hvilken grense bør gjelde?
2. Bør samme regler om ordgrense gjelde for obligatoriske oppgaver og eksamen?
3. Hvordan bør det kommuniseres til studentene om det gjelder en ordgrense og hva grensen i så fall er?
4. Hvem bør treffe en beslutning om hva?

Det tredje spørsmålet bør være det enkleste. Før et kurs starter bør studentene vite om det gjelder en ordgrense på obligatoriske oppgaver og eksamen, og når og hvor informasjon om en eventuell

ordgrense kan finnes. Når det gjelder eksamen, bør en eventuell ordgrense være fastsatt før kursstart og fremgå av emnebeskrivelsen. Annerledes bør det være for obligatoriske oppgaver. Her bør en ordgrense fastsettes når oppgaven er utarbeidet og kommuniseres på side 1 i oppgaven, jf. nedenfor.

For egen del ser vi at emnebeskrivelsen i faget JUS242 Rettergang ikke på en optimal måte har gitt informasjon om temaet ordgrense.

Også det andre spørsmålet bør være relativt enkelt: det bør ikke gjelde samme regler om ordgrense på obligatoriske oppgaver og eksamen. En viktig begrunnelse for en eventuell ordgrense på eksamen antas å være at grensen skal sikre at sensorene får en akseptabel timebetaling. Som kjent honoreres sensorene med et bestemt beløp pr besvarelse. Også for obligatoriske oppgaver er dette et poeng, men kommer i skyggen av et annet hensyn: Hvis de som kommenterer besvarelsen skal få tid til å skrive kommentarer, kan de leverte besvarelsene ikke være så lange. Med andre ord handler det her om å finne en passe balanse mellom skrivetreningen for studentene og tid til å gi tilbakemelding for den som kommenterer besvarelsen. Etter vår oppfatning bør ordgrensen på obligatorisk kursoppgave være vesentlig kortere enn på eksamen. Våre erfaringer er også at det er arbeidet med den obligatoriske kursoppgaven som potensielle sensorer oftest bruker som begrunnelse når forespørsel om sensur blir avslått.

Hvorfor bør det eventuelt gjelde en ordgrense på eksamen?

Hvis det skal gjelde en ordgrense på eksamen, må det foreligge konkrete hensyn som begrunner dette, og disse må samlet sett veie tyngre enn de mothensyn som foreligger. Og hvis det jevnt over bør gjelde en ordgrense i alle emner, kanskje til og med fastsatt av Studieutvalget, må avveilingen av de ulike hensyn jevnt over være den samme i alle emner, uavhengig av eksamensform, emnets innhold og andre faktorer.

Etter vårt syn er det grunn til å trekke et hovedskille mellom hjemmeeksamen, herunder det som betegnes som «skoleeksamen hjemme», og en eksamen avviklet på ordinært vis (i nyere tid ofte betegnet som «saleksamen»). Ved hjemmeeksamen har studentene fri tilgang til enhver kilde, og det er vanskelig å føre effektiv kontroll med om en student samarbeider med eller får bistand fra andre. Som følge av eksamenssituasjonen kan det uten en ordgrense risikeres svært omfangsrike besvarelser, fordi studentene siterer mye fra forarbeider, rettspraksis og litteratur, og/eller får innspill fra andre. Vi er enige i at det her er et klart behov for en ordgrense, ikke minst av hensyn til sensorenes arbeidsbyrde.

Vi er derimot betenkt over at Studieutvalget har innført felles regler om ordgrense for eksamener som avvikles på ordinært vis. I emnet JUS242 Rettergang har eksamen vært avviklet på ordinært vis i alle år, med unntak av forrige studieår da det var «skoleeksamen hjemme» på grunn av korona-restriksjonene. Forrige studieår gjaldt det en ordgrense på 4500 ord. For øvrig har det aldri vært en ordgrense på eksamen i emnet. Samtidig har vi etter innføringen av Lovdata på eksamen bare gitt tilgang til lover og forskrifter, dvs. ikke andre rettskilder. Vår erfaring er at det ikke er behov for en ordgrense når eksamen avvikles på denne måten.

Det kan nevnes at Magne var særlig oppmerksom på lengden av besvarelsene under sin nivåkontroll i uke 12. Verken besvarelsene han gikk gjennom eller tilbakemeldingene fra sensorene gav klare signaler om et det burde vært en ordgrense på årets eksamen i samsvar med vedtaket fra

Studieutvalget, dvs. en grense på 4500 ord. Noen besvarelser var lengre enn 4500 ord, men hvis arbeidsbyrden til sensorene er et bærende hensyn, er snittet mer interessant. Og ut fra de besvarelser som var til nivåkontroll, synes snittet å ha vært et sted mellom 4000 og 4500 ord. Dessuten er trolig eksamensoppgavens evne til å skille mellom karaktersettingen viktigere for sensorenes arbeidsbyrde enn antall ord i besvarelsen, og tilbakemeldingene fra sensorene både i år og tidligere har gjennomgående vært at oppgavene vi gir er godt egnede til å skille mellom alle nivåene på karakterskalaen. Det kan også nevnes at inntrykket til Ørnulf under nivåkontrollen forrige studieår var et litt lavere snitt. Antall ord sto da på hver besvarelse. Før eksamen hadde det vært litt diskusjon rundt temaet ordgrense, noe som gjorde at det tallet som sto på besvarelsene hadde en viss interesse. Avviket mellom de to studieårene kan selvsagt skyldes at eksamensoppgaven forrige studieår viste seg å være litt mindre arbeidskrevende enn årets. Mindre avvik når det gjelder hvor arbeidskrevende en eksamensoppgave er, er ikke til å unngå.

I andre emner gis studentene tilgang også til andre rettskilder enn lover og forskrifter. Dette kan medføre at omfanget av de leverte besvarelsene jevnt over er litt større, og kanskje såpass mye større at en ordgrense er på sin plass. I så fall kan det være behov for en ordgrense av hensyn til sensorene, men dette er en vurdering som bør overlates til de enkelte emneansvarlige.

Et mål med en ordgrense kan være å «tvinge» studentene til å skrive kort og konsist. Vi stiller oss tvilende til om en ordgrense er et egnet virkemiddel for å øve opp denne evnen. Det er her spørsmål om en maksimal ordgrense, og en slik grense er neppe et egnet virkemiddel for å tvinge den jevne student til å skrive kort og konsist. Ordgrensen vil i høyden «tvinge» de relativt få studenter som har så mye kunnskap og innsikt at ordgrensen er i knappeste laget. Og den aktuelle gruppen har ut fra tiden til rådighet neppe gode muligheter til å finpusse fremstillingen svært nøye. Konsekvensen av en ordgrense kan derfor bli at enkelte svært dyktige studenter leverer en svakere besvarelse enn hva de kunne ha levert, for å komme under ordgrensen.

Hvis en vil påvirke studentene til å skrive kort og konsist, bør en heller ta dette inn i sensorveiledningen, og følge det opp under nivåkontrollen. I sensorveiledningen for årets eksamen i JUS242 Rettergang tok vi inn følgende avsnitt om temaet:

«Det har ikke vært gitt en ordgrense for denne eksamenen. Omfanget av en besvarelse skal ikke i seg selv ha betydning for sensuren, og beste karakter kan tenkes å bli gitt for både relativt korte og relativt lange besvarelser. Det skal imidlertid trekke ned dersom en kandidat tar opp spørsmål som er unødvendige eller på andre måter skriver på en unødvendig omstendelig måte.»

Magne fulgte dette opp under den nevnte nivåkontrollen, noe som for øvrig er i tråd med det vi har gjort i tidligere år. Etter vårt syn er dette den beste måte å ivareta målsettingen om at studentene skal skrive kort og konsist, og bare om de temaene oppgaven inviterer til å drøfte.

Vi vil også nevne et annet moment som ofte blir glemt i debatter om ordgrenser: I det praktiske rettsliv opereres det svært sjelden med ordgrenser. Det typiske for en jurist i praksis er at han eller hun må skrive en dom, et vedtak eller en annen beslutning om et juridisk problem. Juristen vil typisk måtte begrunne sitt standpunkt, og begrunnelsen må oppfylle visse minimumskrav. Utover det har juristen en betydelig frihet til å skrive kort eller langt, nyansert eller grovkornet, konsist eller ordrikt, detaljert eller oversiktlig. Den friheten bør jusstudenten få trening i å håndtere.

I diskusjonen rundt temaet ordgrense har det også vært oppe at enkelte studenter frykter at de må skrive svært langt for å prestere godt på eksamen, og at en ordgrense kan dempe denne frykten. Etter vårt syn har en eventuell frykt av denne karakter neppe rot i virkeligheten, og den har iallfall ikke rot i virkeligheten i faget JUS242 Rettergang. Trolig skyldes det hele at enkelte svært lange besvarelser er publisert eller formidlet på annet vis som «mønsterbesvarelser». Dette er ikke gjort av fakultetet eller de emneansvarlige, og fakultetet bør ikke la sitt syn på temaet ordgrenser påvirkes av bruken av denne type «læremidler». Hvis det skulle herske en slik misvisende oppfatning blant studentene, så bør Studieutvalget heller få noen fagpersoner til å gå direkte i rette med dette – det vil trolig være mer effektivt enn å innføre ordgrenser.

Samlet sett mener vi at de emneansvarlige selv bør avgjøre om det skal gjelde en ordgrense på ordinær eksamen, og hva grensen eventuelt skal være. Det er de emneansvarlige som best kjenner eksamensformen, innholdet i emnet og hva som normalt forventes av drøftelsene på eksamen.

Nærmere om obligatoriske oppgaver

Temaet ordgrense stiller seg annerledes når en kommer til obligatoriske oppgaver. Dette skyldes ikke at de hensyn som er nevnt ovenfor er irrelevante, eller at de isolert sett har en annen vekt. Det skyldes at et sentralt tilleggshensyn her kommer inn. En obligatorisk oppgave skal ikke bare gi studentene skrivetrening, men også gi studentene en tilbakemelding på det de har skrevet. Som kjent honoreres de som kommenterer obligatoriske oppgaver med en fast sats pr besvarelse. Jo lengre en besvarelse er, jo mer tid tar det å lese den, og jo mindre tid er det til å skrive kommentarer. Det helt sentrale når det gjelder obligatoriske oppgaver er derfor å utforme en oppgave som kan besvares godt med et begrenset antall ord, og sette en ordgrense som sikrer at oppgaven faktisk besvares med et begrenset antall ord.

Vi er enige i at det bør gjelde en ordgrense på obligatoriske oppgaver. Men det er den emneansvarlige som bør fastsette grensen, og grensen bør først settes etter at oppgaven er laget. Det er mulig at vedtaket til Studieutvalget egentlig tar sikte på å gi de emneansvarlige stor frihet, ved at det bare settes noen øvre ordgrenser. Men vedtaket er i så fall uklart utformet. Det Studieutvalget bør vedta, er at det skal gjelde en ordgrense, at grensen fastsettes av den emneansvarlige, og at studentene gis god informasjon om at det gjelder en grense og hvor denne finnes. I tillegg kan Studieutvalget eventuelt sette en øvre grense, som den emneansvarlige ikke kan overstige. Når det gjelder det siste, mener vi at den vedtatte grensen på 4000 ord for 2.-4. studieår er satt noe høyt. For å sikre et minimum av balanse mellom skrivetrening og tilbakemelding, bør grensen ikke være høyere enn 3500 ord. Det kan nevnes at vi i emnet JUS242 Rettergang har operert med en ordgrense på 2500 ord de siste to studieårene.

Sammenfatning, og et forslag til hva SU bør vedta

Temaet ordgrense har en side mot de emneansvarliges autonomi – muligheten for en god faglig styring av eget emne. Særlig gjelder dette for temaet ordgrense på obligatoriske oppgaver, et tema som er nært knyttet til selve kursopplegget. Men også temaet ordgrense på eksamen berører de emneansvarliges faglige autonomi. De emneansvarlige har gjennom sin erfaring med utforming av eksamensoppgaver og gjennomføring av nivåkontroll et godt grunnlag for å vurdere om det bør gjelde en ordgrense og hva den eventuelt bør være. Studieutvalget bør derfor vise tilbakeholdenhet med å vedta detaljerte regler om ordgrense. Utvalget bør bare trekke opp visse ytre rammer og sikre

at studentene blir orientert på en adekvat måte om hva som gjelder, med mindre tungtveiende hensyn jevnt over gjør seg gjeldende på ett bestemt område.

I lys av våre innspill ovenfor tillater vi oss å konkretisere hva Studieutvalget bør vedta:

A) Ordgrense på eksamen:

1. På hjemmeeksamen, herunder skoleeksamen hjemme, gjelder det en ordgrense. Med mindre Studieutvalget særskilt har fastsatt noe annet i faget eller for den aktuelle eksamen, gjelder følgende ordgrenser:

- 4 timers eksamen, Bestått/Ikke bestått: 3000 ord
- 6 timers eksamen, Bestått/Ikke bestått: 4000 ord
- 4 timers eksamen, karakter A-F: 3000 ord
- 6 timers eksamen, 1.-3. studieår, karakter A-F: 4000 ord
- 6 timers eksamen, 4. studieår, karakter A-F: 4500 ord
- 2-5 dagers eksamen, karakter A-F: 5000 ord

2. Den emneansvarlige avgjør om det gjelder en ordgrense på en ordinær eksamen («saleksamen»), og hva grensen eventuelt er. I vurderingen skal den emneansvarlige særlig legge vekt på hvilke hjelpemidler studentene har tilgang til på eksamen. Beslutningen skal treffes før emnet starter opp, og innenfor fristene for å endre emnebeskrivelsen.

3. Emnebeskrivelsen i faget skal opplyse om det gjelder en ordgrense på eksamen, og hva en eventuell ordgrense er.

B) Ordgrense på obligatoriske oppgaver:

1. Det skal gjelde en ordgrense på obligatoriske oppgaver.

2. Ordgrensen fastsettes av den emneansvarlige.

3. Ordgrensen skal tilpasses oppgavens omfang og sikre at den som kommenterer oppgaven får tid til å gi studenten en tilbakemelding, og den kan ikke være høyere enn henholdsvis 3000 ord på 1. studieår og 3500 ord på 2. til 4. studieår.

4. Emnebeskrivelsen i faget skal opplyse om at det gjelder en ordgrense på obligatoriske oppgaver. Hvis det i emnebeskrivelsen ikke opplyser hva ordgrensen er, skal den gjøre studentene kjent med at grensen opplyses på side 1 i oppgaven.

Dragefjellet, 30. mars 2022

Magne Strandberg
Emneansvarlig

Ørnulf Øyen
Emneansvarlig

Vedlegg 2

Høringssvar fra emneansvarlig i JUS123 Forvaltningsret II

Fra: [Bjørn Henning Østenstad](#)
Til: [Anne Grethe Nielsen](#)
Emne: Uttale i høyringssak om ordgrense
Dato: tirsdag 5. april 2022 17:32:31

Til Studieutvalget,

Som emneansvarleg i Forvaltningsrett II (JUS123) sluttar eg meg til SU sine vurderingar om behovet for ei normalordning om ordgrense og dei konkretiseringar det i så måte blir lagt opp til.

Helsing
Bjørn Henning Østenstad
Professor / emneansvarleg for JUS123 (Forvaltningsrett II)

Høringssvar fra emneansvarlige i JUS213 Erstatningsrett

Høringssvar Sak 24/22 Faste ordgrenser på obligatorisk kursoppgave og eksamen

Vi ser i utgangspunktet ikke behov for ordgrenser på eksamen, og i hvert fall ikke under 4000 ord. Enten eksamen er på 4 eller 6 timer, bør studentene ha mulighet til å gå i dybden i sine analyser på eksamen, og i et noenlunde bredt utvalg av problemstillinger. Knappe ordgrenser kan også gjøre det vanskeligere å skille eksamensbesvarelsene i karaktersetningen, og bringer utviklingen i retning av rene kunnskapstester.

Ut fra sensuren på JUS213, fremstår det som klart at ordgrensen på 3000 ord er for lav også på en 4 timers eksamen. Våren 2022 var ordgrensen 4000 ord på kursets 4 timers eksamen. Det var omtrent ingen studenter som skrev overflødig mye, men likevel mange som skrev over 3000 ord. Eksamenssituasjonen på en 4 timers eksamen med tilgang til kilder fremstår som stressende for studentene, og det vil føre til ytterligere stress dersom de må bruke tid på å korte ned teksten for å unngå underkjenning på grunn av ordgrensen.

En av begrunnelsene for ordgrensene har vært sensorenes arbeidsbyrde. Temaet ser ut til å følge i forlengelsen av fakultetets tidligere dialog med sensorene om honorar og arbeidsbyrde. Ut fra det vi kjenner til, ble behovet for en lavere ordgrense enn 4000 ord ikke berørt i dialogen med sensorene. Tvert imot fremstod det slik at sensorene mente at en ordgrense på 4000 ord var helt greit. Heller ikke under et sensormøte under sensuren i JUS213 erstatningsrett i vår, ble omfanget av besvarelsene problematisert.

Det har også vært anført at høye ordgrenser, eller fravær av ordgrenser, stresser studentene. Det har vært argumentert med at det finnes omfangsrrike besvarelser på Filefora som gir studentene en feil forventning til hva som kreves på eksamen. Men slike forventninger blir allerede klargjort på andre måter: På det nye kurset i erstatningsrett på 1. studieår har den emneansvarlige selv gått gjennom en (A-) eksamensbesvarelse i undervisningen og forklart hva som kreves på eksamen. I tillegg er det også tiltak på andre kurs som forsøker å gi studentene en forståelse av hva de ulike karakterkategoriene representerer. I tillegg blir sensorene gitt instruksjoner for karaktervurderingen, og det blir understreket at det ikke skal foretas noen normalfordeling.

Vi er usikre på om det finnes tilstrekkelig holdepunkter for at forekomsten av omfangsrrike besvarelser, vil påvirke karakternivået for andre kandidater. Man bør på dette punktet ha tillit til sensorenes bedømmelse, og til den nivåkontrollen som gjennomføres under eksamen.

Et siste argument som er fremført for lavere ordgrenser, er at like ordgrenser på kursene letter arbeidsbyrden for administrasjonen og de emneansvarlige, fordi forskjellige ordgrenser fører til mange spørsmål fra studentene. Vi har ikke sett noen dokumentasjon på at dette er et reelt problem. For oss fremstår det som greit håndterlig hvis studentene får beskjed om hva som gjelder i emnebeskrivelsen og det ellers gis informasjon på MittUiB.

Vår erfaring er for øvrig at kandidatene som har tilgang til Lovdata på eksamen ikke klipper og limer inn kildene i eksamensbesvarelsene, verken på 4 timers eksamen eller 6 timers eksamen. Det er altså ikke nødvendig å innføre lavere ordgrenser for å forhindre en slik praksis.

Når det gjelder ordgrensen på obligatorisk kursoppgave har denne bedre grunner for seg, fordi sensorene skal gi kommentarer til besvarelsene. Hensynet til sensorenes arbeidsbyrde og tiden som går til sensuren, taler derfor for ordgrenser. Men dersom det skal være meningsfullt å gi praktiske oppgaver til studentene, bør ikke ordgrensen være lavere enn 3000 ord.

Vi ber om at fakultetet foretar en grundigere vurdering av spørsmålet om innføring av ytterligere reduserte ordgrenser på eksamen, og revurderer forslaget.

Anne Marie Frøseth

Knut Martin Tande

Emneansvarlig JUS213

Emneansvarlig